

поліпшення організації матеріально-технічного постачання з метою безперебійного і ритмічного забезпечення виробництва матеріальними ресурсами; скорочення тривалості операційного циклу за рахунок інтенсифікації виробництва (використання новітніх технологій механізації і автоматизації виробничих процесів, підвищення рівня продуктивності праці, повнішого використання виробничих потужностей підприємства, трудових, матеріальних ресурсів і так далі), а також підвищення контролю за рухом найбільш важливих категорій запасів (на основі системи ABC-аналізу) і розподілом в чіткій відповідності із структурою їх витрачання.

Таким чином, розглянутий механізм управління оборотними активами підприємств дозволяє: врахувати результати аналізу складу, структури, рентабельності оборотних активів та їх окремих груп; встановити вплив різних чинників на показники ефективності функціонування оборотних активів, розрахувати резерви їх зростання; визначити обсяг можливого вивільнення засобів із обороту; розкрити і реалізувати резерви збільшення виручки і чистого прибутку; оптимізувати і оперативно регулювати потребу в окремих видах оборотних активів в цілях мінімізації витрат і досягнення високих фінансових результатів.

В цілому ж управління оборотними активами дає можливість зберігати досить високий рівень ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості агропромислових формувань в ринкових умовах.

Список використаних джерел:

1. Мельничук К.С. Управління оборотними активами підприємств як необхідна складова забезпечення їх ефективної діяльності. *Наука й економіка*. 2009. № 4. Т. 2. С. 108-112.
2. Петруня Н.В. Особливості управління оборотними активами сільськогосподарських підприємств. *Аграрний вісник Причорномор'я. Серія: Економічні науки*. 2009. Вип. № 49. С. 166-170.
3. Власова Н.О. Управління оборотними активами в підприємствах роздрібної торгівлі: монографія. Харків: ХДУХТ, 2014. 258 с.

Кубецька О. М.,

доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту,
кандидат економічних наук, доцент

Остапенко Т. М.

доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту,
кандидат економічних наук, доцент

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
м. Дніпро)*

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ - КЛЮЧОВЕ ЗАВДАННЯ ПРИ УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Оптимізація структури капіталу є одним із найбільш важливих і складних завдань, які вирішуються у процесі фінансового управління підприємством. Оптимальна структура капіталу являє собою таке співвідношення використання власних і позичених коштів, при якому забезпечується ефективна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності і коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, тобто максимізується його ринкова вартість.

Процес оптимізації структури капіталу підприємства здійснюється за етапами, які графічно представлені на рис. 1.

Таким чином, оптимізація структури капіталу – це важливий етап стратегічного аналізу капіталу, який полягає у визначенні такого співвідношення між вартістю, втіленою у кошти підприємства, які йому належать і приносять прибуток, та вартістю, інвестованою в грошові кошти, що залучаються на основі їх повернення, за умови якого досягається максимальна ефективність діяльності підприємства.

Мета управління структурою капіталу – мінімізувати витрати на залучення довгострокових джерел фінансування і цим забезпечити власникам капіталу максимальну ринкову оцінку вкладених ними коштів.

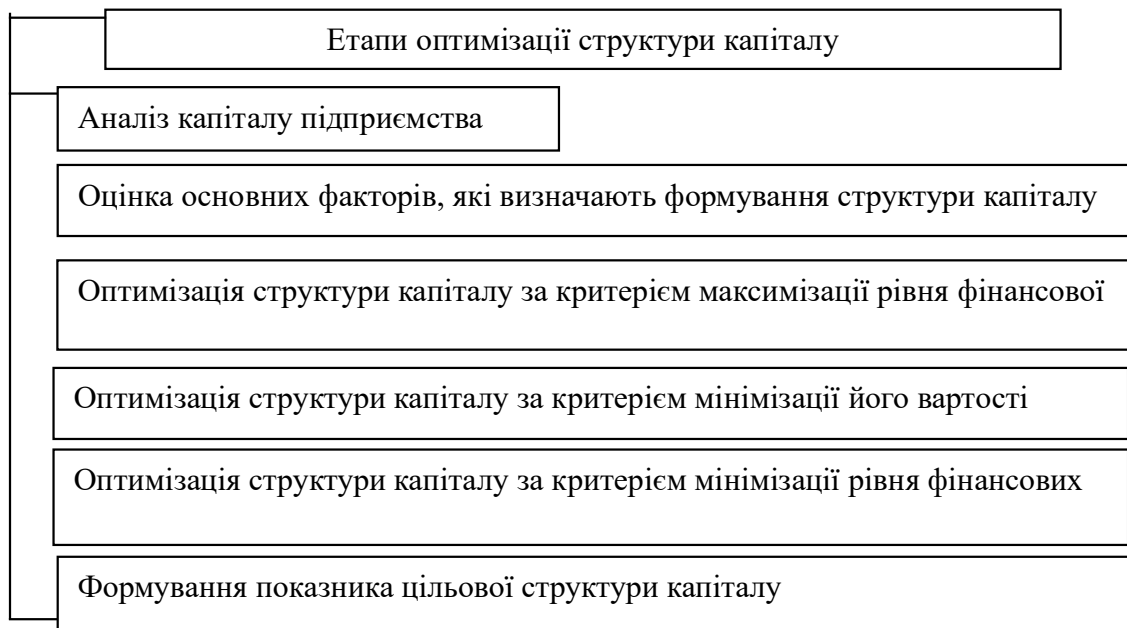

Рис. 1. Основні етапи процесу оптимізації структури капіталу підприємства

Виходячи з того, що основною метою оптимізації структури капіталу є

пошук оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом, можна сформулювати основні завдання оптимізації структури капіталу:

- формування необхідної структури капіталу, яка б забезпечила сталий розвиток підприємства;
- забезпечення умов, за яких підприємство отримуватиме максимальну суму прибутку.

Визначення оптимальної структури капіталу базуються на багатоваріантних розрахунках показників діяльності підприємства при різних відношеннях власних і позикових засобів.

Оптимальну структуру капіталу підприємства можна формувати, виходячи з цілей, які планується досягти у процесі оптимізації. Основними з них можуть бути:

1. максимізація рівня фінансової рентабельності;
2. мінімізація вартості капіталу;
3. мінімізація рівня фінансових ризиків.

Розглянемо вищезазначені методи більш детально на прикладах реального підприємства, яке відрізняється за співвідношенням власного та позикового капіталу.

Механізм визначення оптимальної структури капіталу за цими критеріями детально розглянуто вітчизняними авторами. Якщо менеджери ставлять за мету максимізувати фінансову рентабельність компанії, то при різних варіантах структури капіталу обирається той, за якого показник рентабельності власного капіталу буде найвищим.

ДП ДГ «Степне» має задовільні фінансово-економічні показники для продовження господарської діяльності. Тому доцільним є визначити фактичну структуру капіталу підприємства та оптимізувати її за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності (табл. 1).

Таблиця 1

Розрахунок оптимальної структури капіталу за критерієм максимізації фінансової рентабельності ДП ДГ «Степне»

Показники	Варіанти розрахунку					
Варіанти структури капіталу, %:	94	89	84	80	76	72
а) власний капітал						
б) запозичений капітал	6	11	16	20	24	28
Сума власного капіталу	52018	49251	46484	44270	42057	39843
Можлива сума банківського кредиту	100	125	150	155	180	198
Загальна сума капіталу	52118	49371	46624	44415	42207	40011
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,002	0,003	0,003	0,004	0,004	0,005
Коефіцієнт валової рентабельності (збитковості), %	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7
Ставка проценту за кредит без ризику, %	30	30	30	30	30	30
Премія за ризик, %	0,25	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5
Ставка процентів за кредит з урахуванням премії за ризик, %	30,25	30,5	31	31,5	32	32,5
Сума валового прибутку (збитку) до сплати процентів за кредит	6086	5762	5439	5179	4921	4661

Сума процентів за кредит	30	37,5	45	46,5	54	59,4
Сума валового прибутку (збитку) після сплати процентів за кредит	6056	5724,5	5394	5132,5	4867	4602
Коефіцієнт прибутковості (збитковості) власного капіталу (коефіцієнт фінансової рентабельності (збитковості), %	11,64	11,62	11,60	11,59	11,50	11,4

Аналізуючи дані табл. 1, можна зробити висновок, що структура капіталу ДП ДГ «Степне» на даний час не є оптимальною. Реальному стану на підприємстві відповідає 1-й варіант.

Коефіцієнт прибутковості власного капіталу (коефіцієнт фінансової рентабельності), буде максимальним при співвідношенні 94 % власного капіталу та 6 % запозиченого. Отже підприємству необхідно збільшувати суму запозиченого капіталу та залучати додаткові кошти для фінансування підприємства.

Отже, запропонований порядок розрахунків щодо формування оптимальної цільової структури капіталу дасть змогу не тільки оперативної й оптимально структурувати капітал підприємства, а й спрогнозувати зростання рентабельності власного капіталу та фінансової стійкості підприємства на майбутнє, розробити загальні можливі напрями підвищення ефективної діяльності підприємства в цілому.

Отже, ефективність управлінських рішень багато в чому залежить від об'єктивності, своєчасності та всебічності оцінювання можливих варіантів формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Висока питома вага залучених ресурсів ускладнює фінансову діяльність підприємств і потребує додаткових витрат на сплату відсотків за банківські кредити, дивідендів на акції, процентів на облігації, зменшує ліквідність балансу підприємств.

Список використаних джерел:

1. Семенов Г.А. Пелешко А.В. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Держава та регіони*. 2010. №4. С. 164-169.
2. Енес В.О., Остапенко О.М. Формування фінансових ресурсів підприємства на різних етапах його життєвого розвитку. *Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 25-26 квітня 2018 р.* Том I. Полтава: РВВ ПДАА, 2018. 412 с.

Кузьмін В. В.,

доцент кафедри «Соціальна робота та психологія»,

кандидат соціологічних наук, доцент